

СЕКЦІЯ 6

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ТА МИТНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

І.А. Юр'єва, к.е.н., доцент кафедри економічного аналізу та обліку, НТУ «ХПІ», Харків

Т.В. Березіна, студентка, НТУ «ХПІ», Харків

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ В ОПОДАТКУВАННІ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Податок з доходів фізичних осіб відіграє важливу роль у формуванні державного бюджету та безпосередньо стосується кожного члена суспільства. Він є загальнодержавним, встановлюється Верховною Радою України та діє на всій території країни. Основним джерелом оподаткування доходів населення виступає заробітна плата. Тому на фоні загальнонаукового інтересу дуже важливо проаналізувати, які проблеми існують у порядку адміністрування, а зокрема, утримання ПДФО з доходів у формі заробітної плати.

Загальновідомо, що 1 січня 2011 року вступив в дію Податковий кодекс України (далі по тексту ПКУ) від 02.12.2010 року № 2755-17, і саме з цієї дати втратив чинність Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб" від 22.05.2003 р. № 889-IV. На сьогоднішній день порядок сплати ПДФО регулюється розділом IV ПКУ [1].

Найрозповсюдженішою проблемою, яка стосується оподаткування доходів громадян в Україні, виступає приховування (тінізація) доходів у вигляді заробітної плати. Серед існуючих видів заробітних плат, включаючи офіційний і тіньовий сектори, можна виділити:

- «білу» заробітну плату, яка являє собою офіційні виплати працівникам, включаючи нарахування і сплату відповідних внесків до бюджету і цільових фондів у повному обсязі;

- «сіру» заробітну плату, яка є винагородою та складається з двох частин, а саме: «білої» заробітної плати і прихованих сум за відсутності будь-яких відрахувань, що передбачені законодавством;

- «чорну» заробітну плату, яку розглядають як незареєстровані суми, що виплачені працівникові, відповідно будь-які відрахування до цільових фондів не здійснюються [2].

Не менш глобального характеру в оподаткуванні доходів фізичних осіб України набула така проблема, як надмірне податкове навантаження. Найбільший розмір податкового навантаження на платників податку з доходів фізичних осіб припадає на доходи, що дорівнюють розміру прожиткового мінімуму, разом з тим розмір чистої заробітної плати менше прожиткового мінімуму. Це говорить про те, що працівник не в змозі буде задовольнити свої першочергові потреби та забезпечити собі гідного існування. Тому наслідком такого надмірного податкового навантаження виступає ухилення від сплати податків та неофіційне працевлаштування фізичних осіб [3].

Характерною особливістю сучасного оподаткування доходів громадян на території України є масове ухилення від сплати податків населенням, причиною якого виступає відсутність довіри до державних інституцій. Саме довіра до уряду спонукає людей платити податки, навіть якщо раціональною поведінкою було б ухилення від їх сплати [4].

Необхідно зазначити, що підґрунтям для проблем у галузі оподаткування доходів громадян України виступає нестабільність податкового законодавства, його часті зміни, які нерідко є суперечливими та недосконалими, дуже часто спричиняє складність у розрахунках сум податкових зобов'язань.

Всі проблеми, які існують в цій сфері повинні якнайшвидше вирішуватись, щоб сприяти подальшому розвитку нашої країни.

Список літератури: 1. Коблянська О.І., Даценко Т.Д. Утримання ПДФО із заробітної плати за новими правилами // Облік податкових платежів – 2011 2. Сидоренко Т.А. Сутність та причини ухилення від сплати податків // Економічний часопис. – 2010. - № 21 3. Шарікова О.В. Податкова політика як фактор легалізації «тіньової» заробітної плати // Економіка та держава. – 2010. – № 6 4. Фролова Н.Б. Теоретичні аспекти ухилення від сплати податків // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 10.